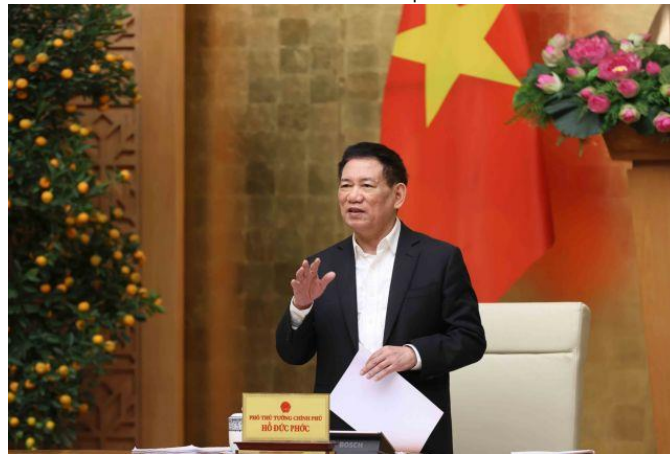

เวียดนามเร่งจัดทำร่างกฎหมายบริหารทุนรัฐในภาคการผลิตและธุรกิจ

1. เนื้อข่าว

เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ นาย Ho Duc Phoc รองนายกรัฐมนตรีเวียดนาม เป็นประธานการประชุมร่วมกับผู้แทนจากกระทรวง รัฐวิสาหกิจ และภาคธุรกิจ เพื่อหารือเกี่ยวกับร่างกฎหมายว่าด้วยการบริหารและการใช้ทุนของรัฐที่ลงทุนในกิจการผลิตและธุรกิจ (the draft Law on the Management and Use of State Capital Invested in Production and Business in Enterprises)

ในการประชุม รองนายกรัฐมนตรีฯ ได้พิจารณารายงานจากกระทรวงการคลังเกี่ยวกับความคืบหน้าของร่างกฎหมายดังกล่าว พร้อมรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยประเด็นหลักของการหารือมุ่งเน้นไปที่อำนาจการตัดสินใจในการกำหนดกลยุทธ์ทางธุรกิจ แผนการผลิต และการบริหารจัดการทุนของรัฐ นอกจากนี้ ยังครอบคลุมถึงการบริหารบุคลากร ระบบเงินเดือน โบนัส การกระจายผลกำไร รวมถึงการชี้แจงคำศัพท์และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนเพื่อสร้างนวัตกรรม และการกำหนดมาตรฐานสำหรับกระบวนการตรวจสอบและกำกับดูแล ซึ่งผู้แทนจากกระทรวงและรัฐวิสาหกิจต่างยอมรับว่าร่างกฎหมายฉบับนี้มีความซับซ้อนสูง โดยระบุว่า เป็นกฎหมายที่ "มีความท้าทายอย่างมาก" พร้อมแสดงความชื่นชมต่อกระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการร่างกฎหมาย สำหรับความพยายามและแนวทางที่เปิดกว้างในการรับฟังความคิดเห็น

รองนายกรัฐมนตรีฯ ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการทุนของรัฐ โดยเน้นย้ำว่าทุกที่มีทุนของรัฐต้องได้รับการบริหารจัดการอย่างรอบคอบ และรัฐบาลมีหน้าที่ออกแบบกลไกที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสม พร้อมทั้งยืนยันถึงความมุ่งมั่นในการกระจายอำนาจให้ภาคธุรกิจ เพื่อเพิ่มความเป็นอิสระและความยืดหยุ่นในการดำเนินงาน ขณะเดียวกันก็ต้องมีระบบกำกับดูแลที่รัดกุม นอกจากนี้ รองนายกรัฐมนตรีฯ ยังเรียกร้องให้คณะกรรมการร่างกฎหมายเร่งสรุปร่างกฎหมายฯ โดยนำข้อเสนอแนะจากหน่วยงานและภาคธุรกิจมาปรับปรุง ก่อนเสนอให้รัฐบาลพิจารณาภายในวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2568

ทั้งนี้ ร่างกฎหมายว่าด้วยการบริหารและการใช้ทุนของรัฐที่ลงทุนในกิจการผลิตและธุรกิจได้รับการพัฒนาเพื่อแก้ไขข้อจำกัดของกฎหมายฉบับก่อนหน้า ซึ่งเป็นกฎหมายหมายเลข 69/2014/QH13 โดยรัฐบาลได้เสนอร่างกฎหมายต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาในการประชุมสมัยที่ 8 ที่จัดขึ้นในกรุงฮานอย เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2567

2. วิเคราะห์ผลกระทบ

ตามรายงานของรัฐบาลที่ส่งถึงรัฐสภาก่อนการประชุมสมัยที่ 8 เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2567 เกี่ยวกับสถานการณ์การลงทุน การบริหารจัดการ และการใช้ทุนของรัฐในวิสาหกิจทั่วประเทศในปี 2566 พบว่า ปัจจุบันเวียดนามมีรัฐวิสาหกิจที่ได้รับการสนับสนุนทุนจากรัฐจำนวน 841 แห่ง โดยมีมูลค่าการลงทุนของรัฐรวมสูงถึง 1,752 ล้านล้านเวียดนามด่ง หรือประมาณ 68,531 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการลงทุนจำนวนมาก แต่ผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจกลับไม่สอดคล้องกับทรัพยากรที่ได้รับ โดยกำไรก่อนหักภาษีของรัฐวิสาหกิจในปี 2566 ลดลงร้อยละ 13 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพการลงทุนที่ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายและศักยภาพที่ควรจะเป็น

หนึ่งในสาเหตุหลักของปัญหานี้คือโครงสร้างการบริหารจัดการของรัฐวิสาหกิจที่ยังขาดความเป็นอิสระและความยืดหยุ่นในการดำเนินธุรกิจภายใต้กลไกตลาด ในปัจจุบัน รัฐวิสาหกิจยังต้องพึ่งพาการกำกับดูแลจากภาครัฐเป็นอย่างมาก ทำให้กระบวนการตัดสินใจล่าช้า ขาดความคล่องตัว และไม่สามารถตอบสนองต่อการแข่งขันทางธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ระบบการกำกับดูแลที่เข้มงวดเกินไปยังทำให้เกิดความล่าช้าในการบริหารจัดการ ส่งผลให้โอกาสในการพัฒนาและการลงทุนถูกจำกัดโดยไม่จำเป็น อีกปัจจัยสำคัญคือ ข้อจำกัดด้านนโยบายและกฎระเบียบที่ล้าสมัย ซึ่งทำให้รัฐวิสาหกิจไม่สามารถดำเนินการอย่างเต็มศักยภาพ แม้จะได้รับการสนับสนุนจากรัฐ แต่ความสามารถในการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดยังคงถูกจำกัดจากระเบียบข้อบังคับที่ยุ่ยาก ทำให้ธุรกิจไม่สามารถแข่งขันในตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว รัฐบาลเวียดนามจึงเร่งดำเนินการออกร่างกฎหมายว่าด้วยการบริหารและการใช้ทุนของรัฐที่ลงทุนในกิจการผลิตและธุรกิจ (the draft Law on the Management and Use of State Capital Invested in Production and Business in Enterprises) ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อลดอุปสรรคด้านกฎระเบียบ ปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการ และเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ทุนของรัฐ กฎหมายฉบับใหม่นี้มุ่งเน้นไปที่การปลดล็อกข้อจำกัดต่าง ๆ ของรัฐวิสาหกิจ ให้สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างเป็นอิสระมากขึ้น ภายใต้กลไกตลาด โดยแนวทางหลักของกฎหมายฉบับใหม่ประกอบด้วย

- 1) ลดการแทรกแซงโดยตรงจากรัฐ และให้รัฐมีบทบาทเป็นนักลงทุนมากกว่าผู้บริหาร และส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจสามารถบริหารงานได้อย่างยืดหยุ่น ตัดสินใจได้รวดเร็วขึ้น และปรับตัวได้ดีขึ้นในภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง
- 2) กำหนดกรอบการบริหารจัดการที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และสอดคล้องกับมาตรฐานสากล และส่งเสริมการลงทุนที่คุ้มค่า ลดการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง และเพิ่มผลตอบแทนจากการลงทุน
- 3) ลดจำนวนหน่วยธุรกิจที่ต้องรอการอนุมัติจากนายกรัฐมนตรีลงถึง 21 หน่วย และปรับปรุงระบบการกำกับดูแลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดความซับซ้อนในการขออนุญาตและรายงานผลการดำเนินงาน
- 4) เปิดโอกาสให้รัฐวิสาหกิจสามารถร่วมมือกับภาคเอกชนและนักลงทุนภายนอกได้มากขึ้น และสนับสนุนให้มีการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

หากกฎหมายฉบับใหม่สามารถบังคับใช้ได้สำเร็จ คาดว่าจะช่วยให้รัฐวิสาหกิจสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานะตลาดที่เปลี่ยนแปลงได้ดียิ่งขึ้น ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ และทำให้เวียดนามสามารถดึงดูดการลงทุนได้มากขึ้น ซึ่งจะเป็นรากฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจที่มั่นคงและยั่งยืนในอนาคต

3. นำเสนอโอกาส/แนวทาง

ร่างกฎหมายฉบับใหม่ของเวียดนาม ซึ่งมุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทุนของรัฐ อาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยในด้านการค้า การลงทุน และการแข่งขันในภูมิภาคอาเซียน หากกฎหมายฉบับนี้ส่งเสริมการกระจายอำนาจและเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนมีบทบาทมากขึ้น นักลงทุนไทยในอุตสาหกรรมอาหาร พลังงาน และการเงิน อาจได้รับประโยชน์จากสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เอื้อต่อการลงทุน

ข่าวเด่นประจำสัปดาห์จากสคต. ณ นครโฮจิมินห์ ระหว่างวันที่ 10 – 14 กุมภาพันธ์ 2568

อย่างไรก็ตาม หากรัฐวิสาหกิจเวียดนามยังคงได้รับการคุ้มครองเป็นพิเศษ อาจทำให้บริษัทไทยที่ต้องแข่งขันโดยตรงเผชิญกับข้อจำกัดทางธุรกิจ นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงในห่วงโซ่อุปทานและการดึงดูดเงินทุนจากต่างชาติของเวียดนาม อาจเพิ่มความท้าทายให้กับไทยในฐานะศูนย์กลางการผลิตของอาเซียน ผู้ประกอบการไทยที่ดำเนินธุรกิจในเวียดนามจึงควรติดตามความคืบหน้าของกฎหมายฉบับนี้อย่างใกล้ชิด เพื่อให้สามารถปรับกลยุทธ์ทางธุรกิจได้อย่างเหมาะสม การเปลี่ยนแปลงครั้งนี้เป็นทั้งโอกาสและความท้าทายสำหรับนักลงทุนไทย ผู้ที่สามารถปรับตัวและใช้ประโยชน์จากสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป จะสามารถขยายธุรกิจและสร้างความร่วมมือกับเวียดนามได้อย่างมีประสิทธิภาพในระยะยาว